

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1062/2023
26.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, КПЗ у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1204/22 од 02.11.2022. године, у седници одржаној 26.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1204/22 од 02.11.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 5588/21 од 27.10.2021. године и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 22.500,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Први основни суд у Београду је пресудом П1 5588/21 од 27.10.2021. године, ставом првим изреке, усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, за период од фебруара 2013. године до марта 2015. године, исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 223.298,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 1204/22 од 02.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П1 5588/21 од 27.10.2021. године тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од фебруара 2013. године до марта 2015. године исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка износу од 54.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовемено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као државни службеник у утуженом периоду био запослен код тужене на неодређено време, на радном месту ... Завода, Служба за ... КПЗ у Београду, Падинска Скела, почев од 20.12.2011. године. Тужилац има пребивалиште у ..., а у утуженом периоду, путовао је из ... до посла и обрнуто. Тужиоцу је редовно исплаћавана накнада трошкова превоза до фебруара 2013. године, када је исплата прекинута, а тужена ову накнаду тужиоцу поново исплаћује почев од априла 2015. године. Из налаза и мишљења судског вештака економско – финансијске струке утврђено је да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на посао и повратак са посла за утужени период на релацији ... – Београд и обратно, као и на име разлике накнаде превоза на релацији Београд-Падинска Скела, није исплаћено укупно 1.299.793,42 динара, који износ је утврђен на основу броја дана присуства тужиоца на послу а према цени карте на релацији ... – Београд и према Ценовнику који важи за интегрисани тарифни систем на територији Града Београда и на основу исплаћене накнаде на име трошкова превоза.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу за утужени период исплати накнаду трошкова за превоз за долазак на рад и одлазак са рада према износима утврђеним вештачењем, налазећи да право на исплату трошкова превоза није условљено подношењем захтева, већ је засновано на непосредној примени закона и подзаконских аката, из ког разлога је тужена у обавези да тужиоцу те трошкове накнади.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца. По становишту тог суда, иако је путовао до радног места, тужиоцу тражени трошкови не припадају. Ово стога што је право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада условљено претходно поднетим писаним захтевом који се подноси функционеру који руководи надлежним државним органом, па о праву на накнаду трошкова не одлучује суд, него надлежни функционер у органу тужене, а суд је у парници надлежан да одлучује о захтеву за накнаду штете због незаконитог и неправилног органа тужене у смислу члана 172. Закона о облигационим односима. Постојање правноснажног решења руководиоца органа о признавању права тужиоцу, као државном службенику на накнаду ових трошкова или пресуде донете у управном спору, су материјално-правна претпоставка која мора да буде испуњена да би у парници тај државни службеник остварио право на исплату новчаног потраживања по том основу.

Врховни суд је оценио да се основано ревизијом тужиоца указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, тужилац је утуженом периоду био запослен код тужене и имао је статус државног службеника, па се о његовом праву на накнаду трошкова везаних за рад одлучује применом Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06... 99/14).

Одредбом члана 37. став 1. овог закона, прописано је да државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, а ставом 2. истог члана, да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се отварају прописују уредбом Владе.

Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 98/07-пречишћени текст), којом је државним службеницима признато право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1).

Одредбом члана 3. Уредбе, прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак с рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају у смислу наведених прописа, обавеза је послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају, при чему за признавање овог права није као услов предвиђена обавеза подношења посебног захтева, већ послодавац ове трошкове признаје запосленом на основу његовог пријављеног пребивалишта, односно боравишта.

По становишту овог суда, а како правилно закључује првостепени суд, право на накнаду трошкова превоза засновано је на непосредној примени одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 2. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, јер наведеним прописима није превиђена обавеза запосленог да за остваривање законског права на накнаду трошкова превоза подноси посебан захтев свом руководиоцу. Руководиоци органа имају дискреционо овлашћење да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно или да му ове трошкове исплаћују без доношења таквог решења, па постојање или изостанак решења о признавању овог права, супротно становишту другостепеног суда, није од утицаја на обавезу туженог да запосленом исплаћује трошкове превоза.

С тим у вези, тачни су наводи другостепеног суда да државни службеници своја права остварају пред надлежним органом послодавца, а повреду својих права штите у поступку предвиђеном Законом о државним службеницима, односно у управном поступку пред надлежном жалбеном комисијом и управним судом. Међутим, у конкретном случају тужилац тужбом не тражи признавање права на трошкове превоза за долазак на рад и повратак са рада, већ накнаду штете у висини ових трошкова који су му припадали и које је тужилац имао, а који му нису исплаћени, што у смислу члана 1. ЗПП јесте предмет судске заштите пред судом опште надлежности.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. и 154. ЗПП, имајући у виду успех тужиоца у спору, а висина трошкова правилно је одмерена применом важеће АТ и ТТ.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, то му применом члана 153. и 154. ЗПП, припадају опредељени трошкови овог поступка у износу од 22.500,00 динара на име састава ревизије од стране адвоката. Трошкове судских такси на ревизију и на одлуку по ревизији, тужилац није определио, па му исти нису признати.

Из наведених разлога, на основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**